

Warszawa, 23 września 2025 r.

CENTRALNE LABORATORIUM
OCHRONY RADIOLOGICZNEJ

SZ.P.
Prof. dr hab. inż. Jakub Kupecki
Dyrektor
Narodowego Centrum
Badań Jądrowych

SZ.P.
Prof. dr hab. inż. Andrzej Chmielewski
Dyrektor
Instytutu Chemii
i Techniki Jądrowej

Szanowni Panowie Dyrektorzy,

Z okazji obchodów 70-lecia powstania Instytutu Badań Jądrowych, który zapoczątkował dzieje wspólnej historii Narodowego Centrum Badań Jądrowych oraz Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej, składam na ręce Pana Dyrektora NCBJ oraz Pana Dyrektora ICHTJ, w imieniu własnym oraz pracowników Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, najserdeczniejsze gratulacje i życzenia dalszego dynamicznego rozwoju tych ważnych instytutów polskiej atomistyki.

Instytut Badań Jądrowych rozpoczął działalność w 1955r. . Dał się poznać jako znakomita i unikalna placówka naukowo-badawcza, realizująca szeroki wachlarz zadań obejmujący badania podstawowe i stosowane zakresu fizyki jądrowej wysokich i niskich energii, chemii jądrowej, fizyki i technologii reaktorów. IBJ nawiązał współpracę z najważniejszymi ośrodkami naukowymi na świecie, w tym z Europejską Organizacją Badań Jądrowych CERN. Likwidacja i podział Instytutu Badań Jądrowych nastąpił w 1982 r. Powstały trzy nowe jednostki naukowo-badawcze: Instytut Problemów Jądrowych (IPJ) , Instytut Energii Atomowej (IEA) oraz Instytut Chemii i Techniki Jądrowej (ICHTJ). Ponowne połączenie IPJ oraz IEZ (POLATOM) nastąpiło w 2011r.

Nowy Ośrodek otrzymał nazwę Narodowe Centrum Badań Jądrowych (NCBJ). Obecnie istnieją trzy instytuty naukowe wywodzące się z Instytutu Badań Jądrowych:

Narodowe Centrum Badań Jądrowych, Instytut Chemii i Techniki Jądrowej oraz Instytut Fizyki Jądrowej (Kraków).

NCBJ jako główny spadkobierca IBJ szczyci się ogromnym dorobkiem naukowym, głównie w takich dyscyplinach jak fizyka, technologie jądrowe i plazmowe oraz astrofizyka i stanowi niezastępowalne ogniwo współpracy z wiodącymi, światowymi i europejskimi instytucjami badawczymi w tych dziedzinach. Prowadzi badania podstawowe i stosowane związane z energią jądrową oraz różnymi obszarami fizyki subatomowej i pokrewnymi. Prace NCBJ mają charakter interdyscyplinarny i obejmują wiele dyscyplin naukowych: fizykę, inżynierię materiałową, automatykę, elektronikę i technologie kosmiczne, inżynierię środowiska, górnictwo i energetykę oraz nauki farmaceutyczne.

Nie sposób pominąć komercyjnej działalności Instytutu, który tworzy unikalną elektronikę do detektorów, będących częścią największych eksperymentów naukowych, m.in. podzespoły na potrzeby misji kosmicznych, projektuje i bada materiały do zastosowań w warunkach wysokiej temperatury, korozji lub radiacji, wykorzystywane w przemyśle jądrowym, chemicznym i maszynowym w szczególności związane z rozwojem technologii IV generacji reaktorów jądrowych.

Instytut udowodnił swoją unikalność oferując szeroki zakres usług na rzecz społeczeństwa m.in. projektując i produkując radiofarmaceutyki dla medycyny nuklearnej.

Działalność Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej, który pozostaje jedynym w kraju ośrodkiem prowadzącym prace naukowe i rozwojowe w czterech dziedzinach nauki i techniki: radiochemii i chemii jądrowej, radiobiologii, chemii i technologii radiacyjnej, jądrowej inżynierii chemicznej, stanowi komplementarne uzupełnienie działalności NCBJ.

ICHTJ dysponuje Centrum Radiochemii i Chemii Jądrowej, które wraz z wysoko wykwalifikowanym personelem stanowi zaplecze badawczo-techniczne rozwoju energetyki jądrowej. Badania ukierunkowane na potrzeby energetyki jądrowej obejmują prace nad nowymi metodami unieszkodliwiania odpadów promieniotwórczych, zagadnieniami przeróbki wypalonego paliwa z wydzieleniem aktywności mniejszościowych oraz nad poszukiwaniami nowych źródeł materiałów rozszczepialnych. Prace prowadzone w Centrum skupiają się także opracowaniu metod otrzymywania coraz skuteczniejszych radionuklidów terapeutycznych i radionuklidów diagnostycznych oraz szerokiej gamy nowych, wysoce specyficznych radio-farmaceutyków do terapii celowanej.

Centrum jest unikalną jednostką naukową, posiadającą kompleks 6 akceleratorów, prowadzący nanosekundową radiolizy impulsowe, co pozwala na wytwarzanie opatrunków hydrożelowych i sterylizację wyrobów medycznych, przeszczepów biostatycznych oraz materiałów biomedycznych. Posiada sprzęt do badania radiacyjnej odporności materiałów dla potrzeb energetyki jądrowej, obronności i medycyny.

Szeroki program prac ICHTJ dotyczy również nowych materiałów, w tym nanomateriałów oraz specjalistycznej analizy składu pierwiastkowego i oznaczeń radionuklidów w szerokiej gamie materiałów technicznych, środowiskowych i spożywczych oraz produkcji certyfikowanych materiałów odniesienia (CRM).

Instytut jako jedyny w Polsce posiada Ośrodek Radiobiologii, które tworzy medyczne podstawy ochrony radiologicznej (energetyka jądrowa, medycyna nuklearna, przemysłowe techniki jądrowe) i radioterapii (medycyna nuklearna i radiacyjna).

NCBJ i ICHTJ stanowią zaplecze eksperckie dla programu polskiej energetyki jądrowej (ISO: Technical & Scientific Support Organization).

Nie sposób nie wspomnieć o stymulującej roli obu jednostek w kształceniu wysoko kwalifikowanych kadr w ramach międzyinstytucjonalnej Szkoły Doktorskiej.

Tradycja współpracy Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej z IBJ, a później z ICHTJ oraz NCBJ liczy już niemal 70 lat, od 1957 roku, kiedy powstał CLOR, jako odrębny instytut badawczy, który miał prowadzić niezależny i wiarygodny monitoring radiologiczny oraz kontrolę narażenia zawodowego na promieniowanie jonizujące, w szczególności wokół pierwszego badawczego reaktora EWA w Świerku.

Tradycja ta jest kontynuowana i rozwijana do chwili obecnej, między innymi w ramach Polskiego Konsorcjum Ochrony Radiologicznej czy Centrum Radonowego.

W szczególności współpraca z ICHTJ nabrała szczególnego wymiaru w ramach działalności Polskiego Konsorcjum Ochrony Radiologicznej i zaowocowała szeregiem inicjatyw mających na celu odnowę i rozwój Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej w Polsce, m.in. wydaniem raportu pt. „Ochrona radiologiczna w Polsce wobec wyzwań Polskiego Programu Energetyki Jądrowej – badania, rozwój, kadry”, czy publikacją „Strategicznej Agendy Badawczej Ochrony Radiologicznej w Polsce”, która to Agenda, w perspektywie najbliższej dekady, wytycza najważniejsze kierunki badawcze w obszarze ochrony radiologicznej, dając szansę na powstanie i rozwój zespołów badawczych, zwłaszcza w zakresie wpływu energetyki jądrowej na człowieka i środowisko.

Życzę Panom Dyrektorom i wszystkim Pracownikom NCBJ i ICHTJ dalszych wybitnych osiągnięć naukowych i wdrożeniowych z dziedziny fizyki jądrowej, które cieszyć się będą zasłużonym uznaniem w kraju oraz na forum międzynarodowym, pomyslnego rozwoju i sukcesów we wspólnej pracy dla dobra naszego kraju.

*Dr Paweł Krajewski
Dyrektor
Centralnego Laboratorium
Ochrony Radiologicznej*
